

Ophavsret er ikke censur

Af Katja Holm, formand for Dansk Skuespillerforbund, og Christine Bødtcher-Hansen, direktør i Forlæggerforeningen

I et indlæg 21.8. hævder kommunikationskonsulent Henrik Chulu, at sagen om Venstres brud på en fotografers ophavsret giver mulighed for at blokere Venstres hjemmeside, og at dette er censur og begrænsning af ytringsfriheden. Det er et voldsomt skræmmescenerio, men heldigvis ikke korrekt.

Ophavsretten handler om at beskytte kunstnere, forfattere, journalister samt udgivere og producenter af kulturprodukter. Den handler om at motivere til at skabe og investere. Ophavsretten sikrer derfor, at vi også fremover har et rigt og mangfoldigt udbud af film, bøger, musik, billeder mv., så ytringsfriheden udnyttes optimalt.

Ytringsfriheden er selvsagt afgørende for de mennesker og virksomheder, som arbejder med ophavsret. Derfor står rettighedshavernes organisationer standhaftigt vagt om ytringsfriheden.

Ophavsretten forbyder, at man f.eks. kopierer en roman og deler den ud på gågaden. Sådan er det i den fysiske verden. Tilsvarende er det også i den virtuelle verden. Det er ikke censur. Enhver må og kan skrive sin egen bog eller artikel eller tage sine egne billeder, og enhver kan disponere over sit eget værk. Men hvis man uden aftale benytter andres værker til andet end citater, er det tyveri.

Der er også et hensyn til, at den enkelte kunstner skal kunne beslutte, i hvilke sammenhænge hans eller hendes værk skal benyttes; f.eks. kan et billede blive udnyttet i politiske og kommercielle sammenhænge, som kunstneren ikke ønsker at blive associeret med. Det er heller ikke censur. Venstre kunne have benyttet mange andre billeder efter at have spurgt fotografen om lov.

Internettet er fantastisk i al sin mangfoldighed. Nettet giver uanede muligheder for at distribuere kreativt indhold. Men internettet åbner desværre også mulighed for misbrug, fordi det er så nemt at kopiere. Vi er derfor reelt i en sårbar position. Og derfor er det afgørende at rettighedshaverne kan håndhæve deres rettigheder – også på internettet.

I nogle tilfælde oplever vi massive ophavsretskrænkelser, hvor hjemmesider er centraler for ulovlig distribution af millioner af filer med musik, film, litteratur osv. Lovgivningen giver mulighed for at forpligte teleselskaberne til at blokere deres kunders adgang til sådanne hjemmesider. Men det er en betingelse for blokering, at der er tale om ”omfattende krænkelser af ophavsrettigheder”, som Højesteret skriver i en afgørelse sidste år om Pirate Bay. Der kræves med andre ord proportionalitet mellem krænkelsen og indgrebet. Sagen om Venstres brug af et fotografi uden tilladelse er en relativt lille sag og ikke i nærheden af at opfylde dette krav om proportionalitet. Henrik Chulus påstand om blokeringsmulighed er derfor ikke juridisk korrekt.